

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

МАТЕРІАЛИ

підсумкової науково-практичної конференції
професорсько-викладацького складу
і здобувачів наукових ступенів

*агрономічний факультет
факультет захисту рослин
факультет лісового господарства*

19–20 березня 2019 р.

ЧАСТИНА I

Харків – 2019

ЗМІСТ

1	Makarska Yev. H. THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF ENGLISH LANGUAGE TEACHING.....	11
2	Shulga I.V. THE ROLE OF ORAL COMPREHENSION IN TEACHING BUSINESS ENGLISH FOR MASTERS.....	13
3	Байдик Г.В. ШКІДНИКИ В ЗЕРНОВИХ АГРОЦЕНОЗАХ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	15
4	Батова О. М. ЗНАЧЕННЯ ПРОТРУЙНИКІВ В ЗАХИСТІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ВІД КОРЕНЕВИХ ГНИЛЕЙ.....	17
5	Біла Ю.М. СУЧАСНИЙ СТАН ЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	19
6	Білик М.О. СПОСОБИ ЗАСТОСУВАННЯ БІОФУНГІЦИДІВ І РРР У ЗАХИСТІ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ ВІД ХВОРОБ.....	20
7	Борисова В. Л., Мешкова В. Л. БАКТЕРІАЛЬНИЙ РАК ЯСЕНА У ЛІВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	22
8	Брянник А.В. ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ НА ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ЛІВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	24
9	Бугайов С. М., Склярів В.О. ПОШИРЕННЯ М'ЯКОЛИСТЯНИХ ДЕРЕВОСТАНІВ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	26
10	Булах О.О. ВПЛИВ АСОЦІАТИВНОГО АЗОТФІКСАТОРА ПОЛІМІКСОБАКТЕРІН НА УРОЖАЙНІСТЬ ЯРИХ ЗЛАКІВ.....	28
11	Васько В.О., Макарчук В.О., Буланий Д.В. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ МУТАНТНИХ ЛІНІЙ В ГЕТЕРОЗИСНІЙ СЕЛЕКЦІЇ СОНЯШНИКУ.....	30
12	Ведмідь М.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОСНОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПРИРОДНОГО ПОХОДЖЕННЯ НА ЗЕМЛЯХ ЯКІ НЕ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПОТРЕБ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ.....	32
13	Величко О.Б. ВИВЧЕННЯ ЕКОЛОГО-МЕЛІОРАТИВНОГО ВПЛИВУ ЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ СМУГ НА АГРОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЧОРНОЗЕМУ	

	ТИПОВОГО ТА ЙОГО ЕРОДОВАНОГО АНАЛОГА БАСЕЙНУ РІКИ РОГАНКА.....	34
14	Волошан Г.А. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИХ УЧНІВ НА ПІДГОТОВЧОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ.....	36
15	Волошан М.М., Волошан Г.А. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ.....	38
16	Волощенко В.В., Криштоп Є. А. ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ ХІМІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ СУЧАСНИХ НЕВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕНЬ.....	40
17	Гаврилюк Ю.М. УНІВЕРСИТЕТ ЯК ГЕОКУЛЬТУРНИЙ СУБ'ЄКТ УСПІЛЬНЕНИХ ЗНАНЬ І МЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ.....	42
18	Гармаш А.В. АНАЛІЗ СТАНУ СОСНОВИХ НАСАДЖЕНЬ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	44
19	Гела О.М. РАДЯНСЬКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ІНТЕЛІГЕНЦІЯ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВІЗУАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ.....	46
20	Георгиця Я.І. ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ҐРУНТІВ ЗА ПОЖИВНИМ РЕЖИМОМ.....	48
21	Гладких І.О. РОЛЬ ІНТЕРНЕТ–РЕСУРСІВ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ СТУДЕНТІВ ВИШІВ.....	50
22	Голікова О.М. ЗНАЧЕННЯ НОВО-ОЛЕКСАНДРІЙСЬКОГО ІНСТИТУТУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І ЛІСІВНИЦТВА В ІСТОРІЇ АГРАРНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ І ПОЛЬЩІ.....	52
23	Гопцій В.О. СТВОРЕННЯ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ШЛЯХОМ ДОБОРУ ТРАНСГРЕСИВНИХ ФОРМ ЗА КОМПЛЕКСОМ ОЗНАК.....	54
24	Гопцій Т.І. ХІМІЧНИЙ МУТАГЕНЕЗ В СЕЛЕКЦІЇ АМАРАНТУ.....	56
25	Гордіященко А.Ю. МІНЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЧНИХ ОЗНАК ШИШОК СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	58
26	Горошко В.В., Кальченко О.Ю. ПІДРІСТ ДЕРЕВНИХ ПОРІД ЯК ЕЛЕМЕНТ ЖИВЛЕННЯ ОЛЕНЯ БЛАГОРОДНОГО В ДІБРОВАХ ХАРКІВЩИНИ.....	60
27	Горяїнова В.В. ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ НА ПОШИРЕНІСТЬ І РОЗВИТОК	62

	БОРОШНИСТОЇ РОСИ ТА СЕПТОРІОЗУ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ	
28	Гриньова Я.Г. ПРАВОВЕ НАВЧАННЯ ТА ЕЛЕКТОРОННІ ДЖЕРЕЛА ПРАВОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	64
29	Гудим О.В. ЧАСТОТА І СПЕКТР МОРФОЛОГІЧНИХ ЗМІН У МУТАНТНИХ ПОКОЛІННЯХ АМАРАНТУ ПІД ДІЄЮ ГАММА-ОПРОМІНЕННЯ	66
30	Гусаренко М.П. ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКІСНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОБПРИСКУВАЧА.....	68
31	Дегтярьов Ю.В. ЕЛЕКТРОПРОВІДНІСТЬ ЧОРНОЗЕМІВ ТИПОВИХ ЗА УМОВ РІЗНОГО ВИКОРИСТАННЯ.....	70
32	Діденко М.М. ПЛОДОНОШЕННЯ ДУБА ЗВИЧАЙНОГО В НАСАДЖЕННЯХ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ ТА СКЛАДУ.....	72
33	Довбня О.М. ЕВОЛЮЦІЯ ЕЛЕКТОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ ЗА ЧАСІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ.....	74
34	Дубина О.М., Ткаченко В.П. ДОСЛІДЖЕННЯ ХІМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ СОЛЕЙ ЧЕТВЕРТИННИХ АМОНІЙНИХ СПОЛУК У ПРОЦЕСІ АНТИГРИБКОВОГО ОБРОБІТКУ АРХІВНИХ ФОТОМАТЕРІАЛІВ.....	76
35	Євсюков О. Ф. ПСИХІЧНІ ПІЗНАВАЛЬНІ ПРОЦЕСИ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	78
36	Євтушенко М.Д. КАЛІФОРНІЙСЬКА ЩИТІВКА – НЕБЕЗПЕЧНИЙ ШКІДНИК ЯБЛУНІ.....	80
37	Жукова Л.В., Огурцов Ю.Є. МІСЦЕ ДЕЙМОСУ В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	81
38	Забродіна І.В., Молчанова О.А. БІОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БУКАРКИ ТА КВІТКОЇДА В САДУ ННВЦ «ДОСЛІДНЕ ПОЛЕ» ХНАУ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА...	83
39	Заздравнова О.І. АЛЬТЕРНАТИВНІ ВАРІАНТИ РІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	85
40	Зуза В.С., Гутянський Р.А. ЕФЕКТИВНІСТЬ ГЕРБИЦИДІВ ПРИ СКЛАДНОМУ ТИПУ ЗАБУР'ЯНЕНОСТІ ПОСІВУ КУКУРУДЗИ.....	87
41	Івакін О.В., Маматов М.В. ВИВЧЕННЯ СОРТІВ ЛОХИНИ В УМОВАХ СХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	89

42	Князь Т.М. ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСФОРМОВАНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	91
43	Коврига Ю.В. ПОПУЛЯРНА ТАНАТОЛОГІЯ У ТВОРАХ Л.УЛИЦЬКОЇ.....	93
44	Кравцов А.І. ПРОБЛЕМИ КОНФЛІКТОГЕННОСТІ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ.....	95
45	Кравченко А.І. КОЛЕКЦІЯ ЗРАЗКІВ ВІВСА ГОЛОЗЕРНОГО ЯК ВИХІДНИЙ МАТЕРІАЛ В СЕЛЕКЦІЇ.....	97
46	Криштоп Є.А., Будьонний В.Ю. ПРОБЛЕМА ЗАБУР'ЯНЕНOSTІ ПОСІВІВ КУЛЬТУРИ САФЛОРУ КРАСИЛЬНОГО ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ.....	99
47	Кудря Н.А. ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	101
48	Кудря С.І., Дегтярьова З.О. ПРОДУКТИВНІСТЬ СІВОЗМІН КОРОТКОЇ РОТАЦІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОКРЕМІ АГРОФІЗИЧНІ ПОКАЗНИКИ РОДЮЧОСТІ ГРУНТУ.....	103
49	Лебединський І.В. ВИВЧЕННЯ ПАРТЕНОКАРПІЧНИХ ГІБРИДІВ ОГІРКА ІНОЗЕМНОЇ СЕЛЕКЦІЇ У ВЕСНЯНИХ ПЛІВКОВИХ ТЕПЛИЦЯХ...	105
50	Леженіна І.П., Васильєва Ю.В. БРУНЬКОВИЙ БУЗКОВИЙ КЛІЩ – АДВЕНТИВНИЙ ВИД НА ТЕРИТОРІЇ ДЕНДРОПАРКУ ХНАУ ім. В.В. ДОКУЧАЄВА.....	107
51	Лиманська С.В. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ МОЛЕКУЛЯРНО- ГЕНЕТИЧНИХ МАРКЕРІВ У ГЕНЕТИКО-СЕЛЕКЦІЙНИХ ПРОГРАМАХ АМАРАНТА.....	109
52	Логінова О. В. НАВЧАННЯ АНОТУВАННЮ ТА РЕФЕРУВАННЮ ІНШОМОВНИХ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ В НЕМОВНИХ (НЕГУМАНІТАРНИХ) ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	111
53	Лошак О.О. СОРТ ЯК БІОЛОГІЧНА ОСНОВА В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ.....	112
54	Лутицька Н.В., Станкевич С.В. ШКІДЛИВІСТЬ АКАЦІЄВОЇ ВОГНІВКИ НА СОЇ В ДП «ДГ ЕЛІТНЕ» ІНСТИТУТУ РОСЛИННИЦТВА ІМ. В. Я. ЮР'ЄВА НААНУ.....	115
55	Луханін І.В. ШКІДЛИВІСТЬ КОРЕНЕВИХ ГНИЛЕЙ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО.....	117

56	Ляшко І.А. ПСИХОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.....	119
57	Маматов М.В., Івакін О.В. ВИРОЩУВАННЯ КЛОНОВИХ ПІДЩЕП ЯБЛУНІ СПОСОБОМ ВЕРТИКАЛЬНИХ ВІДСАДКІВ В УМОВАХ СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	121
58	Мартиненко В.І. РОЛЬ АГРОТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ В ОБМЕЖЕННІ РОЗВИТКУ ОСНОВНИХ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ КАРТОПЛІ.....	123
59	Меленті В.О. ВЕЛИКА ЯЛИНОВА НЕСПРАВЖНЯ ЩИТІВКА НА ЯЛИНІ ЄВРОПЕЙСЬКІЙ У ДЕНДРОЛОГІЧНОМУ ПАРКУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. В. В. ДОКУЧАЄВА.....	125
60	Минець Т.В. ЯКІСТЬ ПИЛКУ ТА ПИЛКОУТВОРЮЮЧА ЗДАТНІСТЬ У ЛІНІЙ СОНЯШНИКУ.....	127
61	Михальченко С.А. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО ТВАРИННИЦТВА В УКРАЇНІ.....	129
62	Мірось В.В., Золотарьова С.А., Ковтун С.Б., Василець В.Г. МІНІ-ФЕРМИ – ЯК ШЛЯХ ДЛЯ ВІДРОДЖЕННЯ ТВАРИННИЦТВА ФЕРМЕРСЬКИХ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ...	130
63	Мокрецова Н.Я. ПРОБЛЕМИ САМООРГАНІЗАЦІЇ В МАЛИХ СОЦІАЛЬНИХ ГРУПАХ.....	132
64	Назаренко В.В. ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІЙНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ВКРИТИХ ЛІСОВОЮ РОСЛИННІСТЮ ЛІСОВИХ ДІЛЯНОК ДЕРЕВОСТАНАМИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	134
65	Наконечна Ю.О., Станкевич С.В. ІСТОРІЯ ПОШИРЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ АРЕАЛ АМЕРИКАНСЬКОГО БІЛОГО МЕТЕЛИКА (NYRPHANTRIA CUNEA DRURY.).....	136
66	Непран І.В. РОЛЬ МІКРОБІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ У ПІДВИЩЕННІ ПРОДУКТИВНОСТІ НУТА ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНИМИ ПРЕПАРАТАМИ.....	138
67	Новосад К.Б., Гавва Д.В., Фірсов О.С., Фірсов М.С. ВПЛИВ РІЗНОГО АГРОГЕННОГО ВИКОРИСТАННЯ ЧОРНОЗЕМУ ТИПОВОГО НА ВМІСТ ОРГАНІЧНОГО ВУГЛЕЦЮ..	140

68	Пастернак В.П., Слиш О.А. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТІВ (ДСТУ EN) НА ЛІСОМАТЕРІАЛИ КРУГЛІ ЛИСТЯНІ У ДУБОВИХ ДЕРЕВОСТАНАХ.....	144
69	Пахучий А.М. ВЗАЄМОДІЯ ОБТІКАЧА ЖНИВАРКИ ОБЧІСУЮЧОГО ТИПУ ЗІ СТЕБЛОВОЮ МАСОЮ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО.....	146
70	Петрова Т.О. УКРАЇНСЬКА ПРИРОДНИЧА Й НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ: НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ.....	148
71	Підгородецька І.Ю., Тихоненко О.В. ПОРУШЕННЯ СИНТАКСИЧНИХ НОРМ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ.....	150
72	Поєдинцева А.А. ОЦІНКА СОРТОЗРАЗКІВ КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ НА УРОЖАЙНІСТЬ.....	152
73	Познякова С.І. БУКОВІ У ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ ТА ДЕНДРОПАРКУ ХНАУ.....	154
74	Поляков О.К. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЛІСІВ	156
75	Полях В.М. ОПОДАТКУВАННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ.....	158
76	Поташов Ю.М. РІСТ ШТУЧНИХ НАСАДЖЕНЬ НА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ДІЛЯНЦІ «ДІБРОВА» У СТУДЕНТСЬКОМУ ПАРКУ ХНАУ.....	160
77	Поташова Л.М., Труш О.К. ВПЛИВ ГУСТОТИ ПОСІВУ НА ВЕГЕТАЦІЮ ТА ВРОЖАЙНІСТЬ КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ В УМОВАХ СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	162
78	Распопіна С.П. ЛІСОВІ МАСИВИ ДП «СКРИПАЇВСЬКЕ НДЛГ» – ВАГОМЕ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНЕ НАДБАННЯ ХНАУ ім. В.В. ДОКУЧАЄВА.....	164
79	Резнік С.В. ЧИСЕЛЬНІСТЬ МІКРОАРТРОПОД У ЧОРНОЗЕМАХ ТИПОВИХ ЗА РІЗНИХ СИСТЕМ ЗЕМЛЕРОБСТВА В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖЖЯ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	166
80	Рижик Т.В. ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ ТА НОРМ ВИСІВУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ НА ФОНІ РІЗНИХ ПОПЕРЕДНИКІВ В УМОВАХ СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	170

81	Романов О.В., Романова Т.А., Зуб А.А. ПРОДУКТИВНІСТЬ КАПУСТИ ЦВІТНОЇ ЗА ВИКОРИСТАННЯ ДОБРІВ В ЛІВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	172
82	Свиридов А.М., Волков А.Ю. ЕФЕКТИВНІСТЬ СПОСОБІВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ГРУНТУ ПІД СОРГО ЗЕРНОРВЕ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	173
83	Свиридов А.М., Рожков А.О., Свиридова Л.А. ЕФЕКТИВНІСТЬ СПОСОБІВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ГРУНТУ ПІД СОРГО ЗЕРНОВЕ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	175
84	Свіщова Я.О. ВИВЧЕННЯ КІНЕТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК АСАЦАТОТВОРЧИХ ПРОЦЕСІВ.....	178
85	Синявін А.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОШИРЕННЯ ХВОРОБ СУНИЦІ В СХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	180
86	Ситнік І.Й. ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ І РОЗВИТКУ ЯЛИНИ ШРЕНКА У ДЕНДРОПАРКУ ХНАУ.....	182
87	Сіроус Л.Я. КАПУСТЯНА ПОПЕЛИЦЯ (BREVICORYNE BRASSICAE (LINNAEUS, 1758) – НЕБЕЗПЕЧНИЙ ШКІДНИК НАСАДЖЕНЬ КАПУСТИ В ХАРКІСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	184
88	Скидан М.С. ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ В УМОВАХ СХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	186
89	Станкевич С.В., Павленко О.О. ВИПРОБУВАННЯ НОВОГО МЕТОДУ ОБЛІКУ ЖУКІВ ХРЕСТОЦВІТИХ БЛІШОК.....	188
90	Тесля Т.О. ФІТОІМУНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СОРТІВ ГОРОХУ.....	190
91	Туренко В.П. ПЛЯМИСТОСТІ ЛИСТЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	192
92	Філімонова О.І. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА СОРТІВ ЧАСНИКУ ЗА ВРОЖАЙНІСТЮ, ЗАЛЕЖНО ВІД ОСОБЛИВОСТЕЙ СОРТУ ТА УМОВ ВЕГЕТАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ.....	194
93	Хименко Н.Л., Будвицька О.М. ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ГАЛЬВАНІШЛАМУ НА РІЗНІ ТИПИ ГРУНТІВ.....	196
94	Чайка Н.И. МЕТОДИКА ЕКОЛОГІЧЕСКОГО АНАЛИЗА ВИДОВ	

	СПОНТАННОГО ЗАРАСТАННЯ ТЕХНОГЕННИХ ЗЕМЕЛЬ (ПО СОСТАВУ И РАСПРЕДЕЛЕНИЯ ЭКОБИОМОРФ).....	198
95	Чигрин О.В. ПОСІВНІ ЯКОСТІ І УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ ТВЕРДОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ ПРЕПАРАТІВ.....	200
96	Чорна В.Л. ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ «ЯПОНСЬКИХ» РЕТРОДЕТЕКТИВІВ ЛОРИ РОУЛЕНД.....	202
97	Чуйко Д.В., Брагін О.М. ПРОДУКТИВНІСТЬ ЛІНІЙ ТА СОРТІВ СОНЯШНИКУ ПІД ДІЄЮ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ ФУЛЬВІТАЛ ТА КВАДРОСТИМ.....	204
98	Чуприна Ю.Ю. ПРОБЛЕМИ ВИЯВЛЕННЯ, ЗБЕРІГАННЯ І УТИЛІЗАЦІЇ НЕПРИДАТНИХ ПЕСТИЦИДІВ В УКРАЇНІ.....	206
99	Шевцова О.О. ВИВЧЕННЯ НУКЛЕОФІЛЬНОЇ РЕАКЦІЙНОЇ ЗДАТНОСТІ NO^- І NOO^- АНІОНІВ В ВОДНО-СПИРТОВИХ СУМІШАХ.....	208
100	Шевченко М.В. СУЧАСНА КЛАСИФІКАЦІЯ СИСТЕМ ЗЕМЛЕРОБСТВА.....	210
101	Шерстюк С.В. ПРАВОВА ОХОРОНА ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ.....	212

Після збору врожаю проводили структурний аналіз вирощених сортозразків. Нашим завданням при вивченні сортозразків було дати об'єктивну оцінку ознакам, які визначають якість та урожайність. З цією метою використовували польові та лабораторні методи оцінки.

Польовий метод полягає в проведенні спостережень та оцінки досліджуваних зразків безпосередньо в полі. Він дозволяє дати найбільш повну оцінку і тому є основним при вивченні характеристики сортозразка. Оцінку зразкам за основними показниками давали шляхом підрахунку, зважування і вимірювання, наприклад: висота рослин, кількість продуктивних бобів, кількість зерен в бобах, маса всіх зерен та маса 1000 зерен. Встановлено що кращими за господарсько-цінними ознаками були сортозразки: «Несподіванка» - біб мав по 8 насінин, з рослини було в середньому 200 насінин, вага тисячі насінин складала 470гр; «Отрада»- біб мав по 6 насінин, з рослини збирали в середньому по 105 насінин, вага 1000 насінин складала 510гр; «Самбреро»-біб мав по 4 насінини, з рослини мали 85 насінин. Слід відмітити що у сортозразків «Limilaght» з рослини ми мали по 25 насінин, у сортозразка «Гайдарська» на рослині формувалося в середньому по 45 насінин. Для повної характеристики сортозразків нам необхідно простежувати ураженість рослин хворобами, динаміку їх поширеності і розвитку. Тому в задачу досліджень входило визначити сортозразки які не уражуються найбільш поширеними і шкідливими хворобами в зоні лісостепу. За вегетаційний період 2018 року було відмічено, що антракноз, фузаріозна коренева гниль проявлялися на таких сортозразках: «Madera», «Ясочка», «Славія», «Панна» «Limilaght», «Goldmarі поширеність становила (12-20%). Розраховуючи структурний аналіз, польову схожість, ураженість хворобами вважаємо, що найбільш цінними сортозразками можна вважати «Несподіванка», «Отрада».

УДК 630*272

БУКОВІ У ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ ТА ДЕНДРОПАРКУ ХНАУ

**Познякова С.І., канд. с.-г. наук, доцент
кафедра лісівництва ім. Б.Ф. Остапенка**

Охорона та раціональне використання лісових екосистем – одна з найважливіших екологічних проблем сучасності. Ліси України сформовані понад 30 видами деревних порід, серед яких домінують сосна, дуб, бук, ялина, береза, вільха, ясен, граб, ялиця. Хвойні насадження займають 43 % загальної площі, зокрема, сосна – 35 %. Твердолистяні насадження також становлять 43 %, зокрема, дуб і бук – 37 % (28 % і 9 % відповідно).

Деревостани за участю дуба звичайного, бука лісового виконують надзвичайно важливі екологічні функції. В умовах нарощування темпів споживання деревини та лісоексплуатації насамперед ставлять завдання збереження лісових екосистем та підвищення їх стійкості. Проте, надмірна експлуатація довела лісові насадження до тієї межі, за якою вони перестають

виконувати свої основні екологічні функції.

Родина Букові об'єднує 7–9 родів і понад 900 видів, поширених у помірній, субтропічній та тропічній зонах обох півкуль, за винятком Південної Америки і Південної Африки. Найбільш поширеними родами є Бук (*Fagus* L.), Дуб (*Quercus* L.), Каштан (*Castanea* Mill.). У дендрологічному парку ХНАУ родина Букові представлена 8 видами, які належать до трьох родів.

Бук в помірних областях Північної півкулі є однією з найважливіших лісоутворюючих порід. Рід налічує 9–10 видів. В Україні природно росте 2–3 види. Бук лісовий (*Fagus sylvatica* L.) – один з найпоширеніших видів у карпатській флорі. Бук є одним з найважливіших елементів листяних лісів помірної зони, які 6500 років тому покривали 40 % території Європи. Карпатські букові праліси України і Словаччини занесені до реєстру всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Букові ліси Карпат є рідкісним прикладом недоторканих листяних лісів і їх знищення може призвести до катастрофічних незворотних змін. Як результат господарської діяльності – колись домінуючі на значних територіях старовікові букові ліси стали сьогодні рідкістю в Європі. У дендрологічному парку ХНАУ ім. В.В. Докучаєва бук лісовий росте з 1973. Однорічні сіянці одержані з лісгоспу Львівського ЛПІ у 1973 р. Ростуть: 2 екземпляри у кв. XVI, 18 екземплярів у кв. XX. Останні створюють куртину з грабом звичайним досягають висоти 13–15 м і діаметра 20–28 см.

Бук східний (*Fagus orientalis* Lipsky) – велике дерево до 50 м висотою. Поширений на Кавказі, Криму, Малій Азії, Північному Ірані, Східній Болгарії. Цей вид має гірський ареал, тоді як бук лісовий росте і на рівнинах. Західну границю ареалу встановити важко, оскільки з буком лісовим утворює ряд проміжних форм. У лісах Криму ареали буків лісового і східного перекриваються. У букових насадженнях Криму виділено бук кримський (*Fagus taurica* Popl.) – форма бука, що має проміжні ознаки між буком лісовим та буком східним.

Бук східний холодостійкіший, ніж бук лісовий, вимогливий до вологості повітря. У дендропарку ХНАУ з 1973 р – 5 екземплярів. Чотирирічні саджанці одержані у Ставропольському ботанічному саду. Великі красиві дерева. У віці 49 років мають висоту понад 20 м і діаметр стовбурів 30–46 см.

Рід Дуб нараховує до 600 видів, які є найважливішими лісотвірними деревними видами помірних широт Північної півкулі, компонентами тропічного і субтропічного лісу Південно-Східної Азії. Найбільше видів дуба росте в Північній та Центральній Америці і значно менше видів росте в Європі. У дендрологічному парку ХНАУ ім. В.В. Докучаєва рід Дуб налічує 5 видів.

Дуб звичайний (*Quercus robur* L.) налічує найбільшу кількість екземплярів, у 1979 р. створена куртина під назвою «Діброва». Як і в лісі, в «Діброві» відбувається природне зрідження: з 215 посаджених дубків збереглися 143 екземпляри. Дуб червоний (*Quercus rubra* L.) – північноамериканський вид, вперше був ввезений в Європу у 1691 р. Однак у лісові культури цей вид почали активно вводити з кінця XIX – на початку XX ст. В Україні дуб червоний вперше з'явився у 1809 р. на Харківщині. Дуб червоний більш вологолюбний, ніж дуб звичайний. В Україні лімітуючим

фактором його росту виступає вологість клімату. У дендропарку росте з 1974 р, 53 екземпляри, які відрізняються найвищими таксаційними показниками, у порівнянні з іншими видами роду. Дуб шарлаховий (*Quercus coccinea* Muench.) у дендропарку ХНАУ росте з 1982 р 17 екземплярів, які також мають високі таксаційні показники, у порівнянні з іншими видами. Дуже декоративний вид.

Рід Каштан налічує близько 11–12 морфологічно досить близьких видів, що ростуть в Середземномор'ї, на Кавказі, в Східній Азії.

Каштан їстівний (*Castanea sativa* Mill.) – дерево заввишки 30–40 м з густою кроною. Довговічні дерева доживають до 1000 років. Плоди вважаються ситною їжею. Каштани містять борошнисте, солодкувате ядро з високим вмістом білків та вуглеводів. Каштан їстівний теплолюбний вид, вибагливий до кількості опадів, відносної вологості повітря та родючості ґрунту. У дендропарку ХНАУ насіння отримано з Туапсинського лісгоспу у 1974 р. На сьогодні залишилося лише 8 екземплярів, які підмерзають і ростуть кущами.

За кількістю видів родина Букові в дендропарку ХНАУ ім. В.В. Докучаєва не є багаточисельною, але всі види, які представлені в колекції, мають велике значення в лісовому господарстві країни, як аборигенний вид дуб звичайний, так і види інтродуценти для умов Лівобережного Лісостепу України. Бук лісовий, бук східний в дендропарку ХНАУ має задовільний санітарний стан, високу інтенсивність росту, що свідчить про перспективність проведення акліматизації бука на Північному Сході України з залученням більшої кількості екземплярів та подальшим селекційним відбором. Дуб червоний завдяки своїй інтенсивності росту, декоративності, стійкості до агресивного навколишнього середовища заслуговує більш широкого використання в лісовому господарстві та озелененні.

УДК 630*32

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЛІСІВ

Поляков О.К., д-р біол. наук, професор
кафедра лісівництва ім. Б.Ф. Остапенка

Ліс, як унікальне, грандіозне творіння природи, існує на нашій планеті для підтримки стабільності земної біосфери. В сучасну епоху перед людством стоять життєво важливі проблеми збереження лісів, підвищення їх стійкості та продуктивності.

На кожну людину у світі в наші часи припадає близько 0,54 га лісу. Проте постійно відбувається інтенсивне скорочення лісової площі, що пов'язано зі стрімким приростом населення майже у всіх країнах. За останні півстоліття його кількість збільшується на 1 мільярд за 12-13 років і в 2024 році становитиме близько 8 мільярдів чоловік. В середньому за рік населення планети зростає на 75-85 млн. чоловік, а це означає, що кожний день у світі з'являється одне велике місто. І, як наслідок, йде наступ на лісові площі,

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ

підсумкової науково-практичної конференції
професорсько-викладацького складу
і здобувачів наукових ступенів

*агрономічний факультет
факультет захисту рослин
факультет лісового господарства*

19–20 березня 2019 р.

ЧАСТИНА I

За редакцією авторів

Комп'ютерний набір і верстка В.Г. Міхеєв

Підписано до друку 25.04.2019 р. Формат 60x84/16. Гарнітура Таймс
Друк офсет. Обсяг 11,7 ум.-друк. арк.; 14,2 обл.-вид. арк.
Тираж 300 прим. Замовлення №

Редакційно-видавничий відділ Харківського національного аграрного
університету ім. В.В. Докучаєва: 62483, Харківська обл., п/в „Докучаєвське-2”,
навчальне містечко ХНАУ, тел.: 99-76-28, e-mail: science-agrouniver@rambler.ru

---

Дільниця оперативного друку ХНАУ тел.: 99-77-80